
A Magyar Élőfalu Hálózat hírlevele, 121. szám

MÉH

e-hírlevél

2023 február 15.

Tartalom

TAVASZVÁRÓ <i>Zaja Péter</i>	3
XXI. Téli Élőfalu Találkozó, Ópusztaszer – 2023 Gondolatok és benyomások, <i>Prohászka Viola</i> Összefoglaló <i>Nagyné Törő Krisztina</i>	4
Jurta Vándor Egyetem <i>Krasznai Beatrix, Zaja Péter</i>	5
SEEEEN - a Délkelet Európai Ökofalu Hálózat <i>Sall Fanni</i>	6
Beszámoló a 11. Új Koma Háló találkozóáról <i>Sall Fanni</i>	7
Krisna-völgy, Somogyvámos - „A hozzáadott érték” <i>Pártha dász (Póczte Vilmos)</i>	8
VISNYESZÉPLAK <i>Zaja Péter</i>	9
Nyimi Öko Közösség <i>Sall Fanni</i>	10
Az Ágoston-ligeti Ökofalu <i>Labancz Györgyi</i>	10
Biofalú Máriahalom - dióhéjban, szubjektív szemszögből <i>Lakatos Géza</i>	11
EMLÉKEZTETŐ GÖMÖRSZŐLŐSI KÉPZÉSEK, 2023	12
Zöld óvodában, úton a „Zöld óvoda” felé <i>Labancz Györgyi</i>	13

TAVASZVÁRÓ

Az álláspontok eltérőek, hogy volt-e, lesz-e még tél egyáltalán szép Magyarországon...

A pesszimista szerint „Valójában az idei Tél nem az elmúlt tíz év legmelegebb tele, hanem az elkövetkező tíz év leghidegebbje....” Azért én optimista vagyok, az elmúlt hét legalábbis adott némi ízelítőt a mínuszokból.

Ettől függetlenül a Tavaszt várja már mindenki ilyenkor, február derekán. A kínált programok is erről tanúskodnak. A jelen számban olvashattok összefoglalókat a Téli Élőfalu Találkozóról, ami hosszú idő után most ismét nyitott volt minden érdeklődő számára. Beszámolunk a januári GEN konferenciáról és az Új Komaháló összejöveteléről. Emellett jó néhány érdekes program is akad képzésekkel, magbörzékkel. A <http://gyumolcsesz.hu>-ra folyamatosan tesszük fel az aktuális gyümölcsész képzéseket.

Eredményes böngészést!

namzi

XXI. Téli Élőfalv Találkozó, Ópusztaszer – 2023 Gondolatok és benyomások

A két napos hétvégi program valójában péntek este, a Vackörte kuckójában kezdődött. Az őzragu után rögtön a Jurta Egyetem került terítékre, melynek programját, céljait és elképzeléseit Krasznai Beatrix dolgozta ki és mondta el. Nem volt még alkalmam elolvasni, így a helyszínen hallgattam és követtem szemmel is a papírra felírt gondolatokat, elképzeléseket. Gondoltam én is több mindenre, de mikor először hallottam róla (még csak pár éve volt – habár a Jurta Egyetem gondolata sokkal régebbi) valahogy magától értetődőnek tartottam működtetni, hiszen az élőfalvak a tanulás legjobb és leghitelesebb helyszínei. De valahol mintha identitását veszítette volna a szerelemgyermek és az üzleti vállalkozás színtere között.

Vasárnap Zaja Péter a gyümölcsészettel kapcsolatban adott elő, s ott szóba került a művelési ág kérdése, mint a komplex rendszerek elfogadásának kulcsa. Talán nem tévedek, ha a 2017-es novemberi Gyümölcsész Találkozóhoz kötöm ennek a kezdeményezésnek a kezdetét, amikor ez a téma felmerült, és azóta sokat haladt előre. Óhatatlanul is párhuzamot vontam a kettő közé, hogy mi lehet a különbség...? Ilyenkor összefacsarodik kicsit az ember lelke, hogy nem pont ilyen pillanataiban van végtelen pénze és ideje, mert hát lenne olyan jó dolog, amire fordíthatja... mert abból az élőfalvakban sok van. Szeretem és mélyen tisztetem az élőfalvakat, a bennük élők törekvéseit, gondolatait. Jó volt hallgatni a megjelent élőfalvak képviselőit, akik bemutatkoztak, és a délelőtti előadásokat is, ahol az előadók nagy szeretettel beszéltek a tanyájukról, a gazdaságukról és arról, amiben hisznek. Hatalmas köszönet illeti Törő Krisztát és Nagy Tamást a szervezésért, gondoskodásért és azért, mert egy-egy ilyen találkozó (ahogy ez is) mindig eléri azt a célt is, hogy az ember alig várja a következőt!

Prohászka Viola

Összefoglaló

Köszönjük, mindenkinek, aki eljött, hogy megtisztelte rendezvényünket jelenlétével, reméljük hasznosan és kellemesen telt itt a találkozón az idő! S akik nem tudtak eljönni, azoknak egy rövid összefoglaló.

Köszönjük a III. DALÖT (Dél-Alföldi Ökotanyák Találkozója) résztvevőinek, hogy megmutathattuk a Dél-Alföld sokszínűségét és az ökológiai gazdálkodásban való aktivitását is! Szép és finom portékák, gyönyörű és rengeteg „szöszös” kenyér, ügyes szerszámok, magvas gondolatok gyűltek össze az ópusztaszeri faluházban. Érkeztek Hódmezővásárhelyről, Zákányszékről, Ruzsáról, Nagyrévről és a Szerről is a bemutatkozó közösségek képviselői. Szombaton délután a magyarországi élőfalvak képviselői mutatkoztak be, sajnos nem mindenki. Agostyán, Visnyeszéplak, Gyűrűfű, Nagyszékely és a SZÖSZ képviseltette magát élőben. Sok tapasztalat gyűlt össze ezekben a közösségekben a gazdálkodás, a hagyományos építkezés, a közösség építés, az évköri ünnepek megélése, az alternatív gyermeknevelés s a hétköznapi környezettudatos megélése terén.

Az organikus nevelés élő mintája a gödi Búzaszem Katolikus Általános Iskola kitüntetett figyelmet kapott az alapító igazgató Horváth Szilárd bemutatása által. Követendő példaként áll előttünk is!

A napot a Vince-napi Táncház zárta, ami a vesszővágással, bordalokkal, dél-alföldi muzsikával, majd a moldvai, gyimesi dallamokkal, táncokkal feltette a koronát a napra.

Akik vasárnap is kitartottak a találkozó mellett, nem bánták meg. Délelőtt Zaja Péter a gyümölcsészet és a Kárpát-medencei Gyümölcsész Találkozó rejtelseibe vezette be a közönséget, majd oltás bemutató és gyümölcs mustra következett. A gyümölcvény fontos részét, a méheket mutatta be Nagy Tamás, aki a természetes méhészet szószólója.

Végül Kovács Péter a szerszámok minőségének, személyre szabottságának és ápolásának fontosságáról beszélt. Ebéd után pedig a tanyalátogatások következtek: Pusztaszeren a Pusztatanya, Ópusztaszeren a Szerkő-tanya, Balástyán pedig az Életvirágos-tanya nyitotta meg kapuit, és lehetett bepillantani a tájban élő ember mindennapjaiba, kihívásaiba, eredményeibe.

Óriási köszönet az Vackor Környezet- és Természetvédelmi Egyesület és/vagy SZÖSZ tagoknak a nyújtott segítségért, felajánlásokért, valamint az élőfalvak képviselőinek, akik időt és kilométert nem sajnálva jöttek el a szeri végekre, mert nélkületek nem lehetett volna ilyen remek ez a találkozó!

Jurta Vándor Egyetem

A Jurta Egyetem ötlete már a kétezres évek elején felmerült a MÉH akkori összejövetelein, eredetileg „Ökológiai Szabadegyetem” néven. A név atyja Kilián Imre (Gyűrűfű) volt. Vándor Egyetemnek is hívható, mivel a „tanulók” az ország különböző pontjain sajátíthatják el a tudásanyagot. Mindegyik helyszínen van lehetőség akár több tudás-ismeret - mesterség elsajátítására.

A nemrég Ópusztaszeren megtartott Téli Élőfalu Találkózón hosszabb időt szántunk a tervezett képzési hálózat átgondolására. Megfogalmazzuk a célokat, miszerint:

A falvakban / tanyákon / élő és ökofalvakban felhalmozott régi / új gyakorlati tudás átadása, az önfenntartó falusi élet bemutatása.

A tanulni vágyók összekapcsolása a tudás átadókkal. Vidéki csomópontok létrehozása, és erősítése.

Maga az JE, mint hálózat szerepe ebben a rendszerben alapvető fontosságú, mivel a jelenleg is működő különféle szintű, tematikájú, tudásbázisú és az ország minden táján (a rendszerhez csatlakozó helyeken!) fellelhető képzéseket hangolja össze. Segíti a tudásátadás megszervezését. Áttekinthető formában közléseket az eseményeket (honlap, közösségi média stb.), és egységes arculatot teremt. Utógondoz, a visszajelzéseket összegyűjti, és referenciaként feltünteti a honlapon. Valamint képviseli az „Egyetemet”, vagyis megjelenik eseményeken, fesztiválokon, és segíti az Élőfalvak közötti kapcsolattartást.

Fontosnak tartjuk, hogy legyen egy megbízható minőségű oktatási rendszer, ami elsősorban a bizalomra épül, de legyen elég rugalmas az eltérő helyszínek adottságaihoz igazodva.

A tudásátadó legfőbb feladata annyi, hogy megtartja az eseményt és a szakmaiságot garantálja!

Jelenleg a lehetséges tudásátadó helyszínek felmérését, megkeresését végezzük, valamint a rendszer kialakításának technikai és anyagi hátterét igyekszünk biztosítani.

Optimista verzió szerint ősztől, pesszimista szerint 2024-től indulhat a móka!

SEEN - a Délkelet Európai Ökofalu Hálózat

Január közepén meglátogattuk Torri Superiore olasz ökofalut látogattuk meg, mivel itt rendezte meg a GEN Europe - Európai Ökofalu hálózat a regionális, és országos hálózatoknak szervezett találkozóját. A férjemmel, Zimmermann Danival ezeken a találkozókön évek óta igyekszünk legalább online részt venni, hírt adni a hazai történésekről, ökológiai mozgalomról, az Élőfalu hálózatról, és újabban az Új Koma Hálóról is.

Torri Superiore egy romos középkori épületegyüttes helyreállítására, és belakására szerződött kulturális egyesületből alakult, immár 40 éves közösség. Példájukon megtanulhatjuk, hogy az, hogy hogyan csináljuk a dolgokat, tulajdonképpen fontosabb az elérni kívánt végső célnál: például ők sem gondolták, hogy valaha be fogják fejezni az épületek rekonstrukcióját, csak az épület felmérése 7 évbe telt, közben viszont közben szoros, és összetartó közösséggé formálódtak. Mára befejezték a rekonstrukciót, és új célokat kerestek maguknak: például átadják közösségépítő tapasztalataikat. Akit bővebben érdekel a közösség, [itt hallhattok előadást Lucilla Borio-tól](#), aki a mi kedves házigazdánk is volt.

Ezúttal új szerepben (is) látogattuk meg a találkozót, mivel képviseltük az elmúlt évben szlovén, horvát, és szerb közösségekkel megalakított [Délkelet Európai Regionális Ökofalu Hálózatot](#), amely a térségben működő kezdeményezéseket szeretné összekötni a céllal, hogy a térségben tanulási lehetőséget biztosítson, egyrészt régebbi ökofalvaktól, másrészt egymástól. Cél az is, hogy megtaláljuk, hogyan lehet az ökofalus eszközöket a mi régióinkban jól használni, így segíteni a közösségek működését, távlati cél pedig, hogy a közös történelmi traumáink feldolgozására is eszközöket találjunk.

A hálózathoz jelenleg is várjuk a csatlakozó ökofalvakat, öko- közösségeket, családi farmokat, oktatóközpontokat, akik így felkerülhetnek a Nemzetközi Ökofalu Hálózat térképére. Tagdíj nincs, a kritériumok az Európai hálózatétól alacsonyabbak: mindenki tag lehet, aki az ökofalusi értékrendet tiszteletben tartja, és a Gaia mandala több területén is igyekszik megtalálni a

saját megoldásait. Aki a térképen feltűnik, az számíthat utazó önkéntesek megkeresésére, egyelőre inkább együttműködési szándékot jelent a regisztráció.

Ha érdekel a csatlakozás, keress engem emailben!

Sall Fanni fanni03@gmail.com

GEN SEEN
GLOBAL
ECOVILLAGE
NETWORK
SOUTH EASTERN EUROPE

Beszámoló a 11. Új Koma Háló találkozóról

Az Új Koma háló 2018-ban alakult, a Kisközösségi Program munkatársai és néhány közösség kezdeményezésére. Az ökofalvakénál tágabb kör, a teljes életmódalternatívára törekvő közösségek hálózata évente többször is találkozik, idén januárban egy közös vízió megalapozása céljából, továbbra is a Kisközösségi Program önkéntesei és munkatársai által támogatva.

A közösségek közül néhány az alakulás körüli időszakot éli, több viszont már több évtizedes múltra tekint vissza, vannak közöttük vidéki, városi közösségek, sőt a Magyar Élőfalu Hálózat több tagja is részt vesz az Új Koma Háló alakításában (tudomásom szerint Visnyeszéplak, Gyűrűfű, Galgahévíz, Krisna-völgy, és a Nyimi Öko Közösség). Galgahévíz, Krisna-völgy, és a nyimi csapat képviselői a januári találkozón is jelen voltak. Számomra üdítő volt látni több találkozó után, hogy a fiatal hálózat hogyan alakul, és a közösségek lelkes tagjainak és persze a szervezőknek/programgazdáknak köszönhetően hogyan válnak a találkozók egyre színesebbé és eredményesebbé.

Minden Élőfalu Hálózat tagnak csak javasolni tudom a csatlakozást! A következő találkozón a spiritualitás/hit és közösségek kapcsolata lesz a fókuszban.

Az alábbi összefoglalót írta a Kisközösségi Program a találkozóról:

SOHA NEM LÁTOTT LÉTSZÁMBAN VIZIONÁLTAK A KOMÁK

El tudunk-e képzelni egy ökológikusabb és igazságosabb társadalmat? Az elmúlt évtizedekben a zöldmozgalom rengeteg disztópiát öntött a világra, ám csak kevés pozitív társadalmi víziót. Mindez alighanem az egyik fontos oka annak, hogy mindeddig nem sikerült létrehozni egy új, ökológikus civilizációt. A pozitív vízió (a Morus Tamás-féle értelemben vett utópia) nem légvárépítés és nem is rőzsaszínre festés. Tudjuk jól, hogy a világ úgysem lesz pont olyan, mint amilyennek látni szeretnénk, ahogy azt is, hogy sok rossz dolog is történni fog. A pozitív vízió valójában mérce a világ megváltoztatásához. Leginkább arra szolgál, hogy tudjuk, hova akarunk tartani.

Január 28-án a budapesti Valyo Bázison egy ilyen vízió néhány részletét jártuk körül az Új Koma Háló tagjaival egy kiváló hangulatú találkozón. Az Új Koma Háló a komplex életmód-alternatívára törekvő (vidéki és városi) ökoközösségek általunk koordinált hálózata. A mostani volt a tizedik országos találkozója, és egyben az eddigi legnagyobb létszámú is: 19 kezdeményezés több, mint 30 képviselője volt jelen. Április végén a Mátrában folytatjuk a tizenegyedikkel!

[Bővebben itt olvashattok az Új Koma Hálóról](#)

Sall Fanni

Krisna-völgy, Somogyvámos -

„A hozzáadott érték”

A tél mélye (ha még létezik ilyen), a gondolatokat is elmélyíti. Könnyebb ilyenkor számot vetni a múlttól és jövőről.

A mögöttünk álló év hozott hideget is meg meleget is. Összességében elmondható, hogy a Krisna-völgyben élő közösség 2022-ben is hozzá tudott tenni valami értékeset mindahhoz, ami már létrejött, és amit eddig értékesnek talált.

Másfél éve zajló kertészeti fejlesztésünk jelentős előrelépést tett a fenntartható gazdálkodás felé. A komposztálás, biomassza gazdálkodás a talajregeneráló mezőgazdaság alapja, s ebben sokat fejlődött a kertészeti csapat. Az önellátás fontos mérföldköve valósulhatott meg ezáltal.

Ugyancsak az önellátó gazdálkodás fontos pillére a tehenek és ökrök tartása. Két éve épült fel a járgányház a majorságban, mostanra pedig összeállt a Közép-Európában egyedülálló járgányos gépészet (egyedi tervezésű és gyártású), amelyben az ökrök révén számos egyszerű, mechanikus gépet tudunk működtetni hatékonyan (cséplő, gabona tisztító, malom, fűrész, generátor, stb). Az egymást követő aszályok sarkallták bennünket egy átgondoltabb víz- és talajgazdálkodás megvalósítására. Ebben magasabb erdőborítás, talajtakarás, szántás nél-

küli művelés, vízgyűjtés, beszivárogtatás, víz megtartás, szennyvíz újra hasznosítás szerepelt. Felszíni és felszín alatti vizeinkkel is újragondoltuk a kapcsolatunkat.

A kézművesség ugyancsak kiemelt szerepet kap az önellátás területei között. Syama Handmade csoportunkban saját fonal, szövet és ruha előállítás, növényi festés bontakozott ki egyre magasabb színvonalon.

Mindeközben telnek az évek, és egy újabb generáció bontogatja szárnyait. Nemrég néhány fiatal lépett a felnőtt korba, és örvendetesen találták meg helyben az élet hivatásukat.

Apropó évek. Krisna-völgy idestova 30 éve kezdődött. Ebben az évben áprilisban külön programot szentelünk az erre való emlékezésnek egy jövőbe mutató esemény, a járgányház átadója kapcsán. A részletes programról még hírt adunk, de számítunk rátok is a közös ünnepségben az év során.

A világ bújja és baja ellenére (amely párhuzamosan mindig létezik), mi ezeket az értékeket tudjuk hozzáadni az élethez. Tisztán jobbító szándékkal. Ahogy Göre Gábor bíró uram mondaná, „mellyhöz hasolló lyókat kívánok.”

Pártha dász (Pócze Vilmos)

VISNYESZÉPLAK

Lassan vége a pihenős/kikapcsolódós töltekezős időszaknak. Kezdődnek a tavaszi ténykedések, elsősorban a kertekben.

Két februári és egy márciusi programot ajánlunk most a figyelmetekbe.

Február 18-án egy Gyümölcsészeti képzést:

Oltóvessző gyűjtés és tárolás praktikái. Gyakorlati sétálás beszélgetős oktatás tájfajta almák kóstolásával. Pályázati forrás hiányában a képzés önköltséges. Részletek itt: <http://gyumolcsesz.hu>

Február 25-én Mag és oltóvessző börze.

Meghívott előadók: Juhász Attila (Magház) és Kovács Péter szerszámkovács.

Március 4-én Gyümölcsészeti képzés:

II. Szelíd metszés elmélet s gyakorlat

A tavalyi nagy sikerű Permakultúrák tanfolyam nyomán idén is Visnyeszéplak ad otthont a Mapper osztatlan képzésének.

Idéje: 2023 július 30-aug. 12.

Részletek itt:

https://permakultura.hu/pdc_2023_osztatlan/

Nagyszabású tervünk idénre a Faluház saját erőből történő bővítése: (az eddigi kőbe nem véselt ígéretek erre vonatkozólag elszálltak, pályázati forrásunk meg nincs). A tervek elkészültek, részbeni felajánlás történt az építőanyagokra az önkormányzat részéről, s a helyi lakosok már most is sok önkéntes munkaórát jeleztek! Már csak pár milliócska hiányzik forintban...

Az adományokat erre a számlaszámra gyűjti az Egyesület (Visnyeszéplaki Faluvédő és Közművelődési Egyesület): OTP 11743002-20148292 . Kérjük írjátok a megjegyzés rovatba, hogy „Adomány”!

namzi

Nyimi Öko Közösség - Sall Fanni

Közösségünk a téli hónapokban meglepő változásokon ment keresztül: a karácsonyi időszak után habár kicsit nehezen találtunk vissza a szokásos belső programjaink megtartásához, de végül nemcsak hogy újraindítottuk csütörtöki megbeszéléseinket és hétfői munkáinkat, de új szint is vittünk a régi rendszerbe: csütörtökön az elmúlt pár alkalommal időt tudtunk szakítani a praktikus témákon kívül a keretekkel, szükségleteinkkel kapcsolatos kérdésekre is. Hétfégén, habár eddig a fizikai munkát nem kevertük a szellemi munkával egy napon belül, rendszeressé vált, hogy közösen tervezünk, vagy éppen bemutatunk egymásnak egy-egy témát. Nemrég így egész napos évtervezést tartottunk, egy hét múlva pedig lombpakolás, és gallyhordás után ökofalu beszámolót tartottunk a férjemmel, Danival a közösségnek két olasz és egy német ökofaluról, ahol nemrég jártunk hálózatépítő munkánk miatt. Mindeközben folyamatosan interjúzunk leendő ESC önkénteseinkkel, akik közül két olasz fiatal már szinte biztosan jön hozzánk áprilistól fél évre.

Az Ágoston-ligeti Ökofalu (Természetes Életmód Alapítvány),

továbbra is keresi:

A Tájban élő embert!

Amit kínálunk:

Gazdaságunkban részesedést az állattartás és a kertművelés terén. Vendéglátási és boltvezetői lehetőséget. Újra indítanánk a Mátyás-kori fogadót és a Tájban élő ember boltját. Lakhatási lehetőségként kerti házikót, méretes kerttel (Víz, csatorna, villany, aszfaltos út, térrerő.) megállapodás szerint, tatarozzuk is, vagy eladjuk. További ajánlatunk bevétel arányos fizetés, és bejelentett munkalehetőség.

Amit kérünk:

Őszinte hozzáállást, „tehermentes” szellemi és fizikai állapotot. Többen is jelentkezhetnek... Bemutatkozást kérünk, írásos formában (bakfity@t-online.hu), de a személyes találkozást, semmi nem pótolja.

Érdeklődni lehet:

+36 30 663 4651;(Czumpf Attila)
+36 30 419 5080 (Labanc Györgyi)

Honlap: www.teagostyan.hu; facebook: természetes életmód

Biofalú Máriahalom - dióhéjban, szubjektív szemszögből (év-elejei újrafogalmazás)

20 éve indultunk. Az induló képünk az volt, hogy valami Újat kellene létrehozni, mert a meglévő / amit magunk körül látunk, már elavult. Ezért választottuk a Biofalú nevet, mert ennek nem volt definíciója.

Az első 10 év vágy/illúzió vezérelt szép építkezési időszak volt. Az összegyűlő tapasztalatok (önismereti és általános) lehetővé tették egy örömtelibb, gyökeresebb második félidőt.

Az első években elültetett 40 ezer fa és az induló kép időtállóan bizonyult, de az új településrészt célzó konkrét cselekvéseink - külső sikerek helyett inkább tanulságokat hoztak.

A második 10 évben fő tevékenységeink az elvonuló vendégház létrehozása, működtetése és ezzel párhuzamosan folyamatos ház és kályha kísérletek lettek.

Összesen kb. 15 komolyabb házat építettünk itt, amiknek a fele ma is működik. A többiek befejezhetőek vagy elbonthatóak(?). De mindegyik hozzájárult az önismereti, ébredési úthoz, valami fajta megérkezéshez. Érvényes ez rám és a csatlakozó átmeneti önkéntesekre, elvonulókra. Jellemzően olyanok alkotják folyamatosan változó közösségünket, akik az életükben keresztződéshez érkeztek, ehhez időt adtak maguknak, és találtak itt valamilyen támogató természeti és emberi környezetet. Ilyen a mi utunk... (Még az is lehet, hogy ebből idővel kifejlődik valami ittlakósabb verzió, de enélkül is békében tudunk élni.)

Az utóbbi években tovább pontosult a kép, hogy mit is jelent az Új - nekünk, most - a hétköznapokban.

Ennek elemei:

Természetes és máshol hulladéknak tartott anyagokat használunk elsősorban, hogy hosszabb távon fenntarthatóak legyenek a fizikai kísérleteink (kicsi, klímataudatos házak, faelgázosító gally fűtőanyagú kályhák). A hétköznapokban alkalmazzuk azt az elvet, hogy ami

tegnap még új volt, az lehet ma már elavult, vagyis keressünk jobbat, kérdőjelezzük meg a beváltat! Ez folyamatos átalakításokra sarkall...

Abból induljunk ki aki/ami épp itt van, és ehhez alakítsuk konkrét megoldásokat!

A kísérletezésben is kövessük a belső hangot, vagyis ne várjuk magunktól, hogy az lineáris folyamat legyen, fegyelmezett munkával. Fogadjuk el, hogy nem kell mindent végigcsinálni, hanem mindennek megvan a saját ideje, tehát párhuzamosan dolgozunk témákon. Az intuitív, kísérletezős munka nem teszi lehetővé, hogy a hagyományos fizikai rendképünknek mindenhol meg tudjunk felelni, ill. azt sem, hogy ne legyenek konfliktusaink egymás között...

Covid óta többször volt kényszer-szünetünk, amit belső és külső átalakításokra tudunk hasznosítani. Ez felerősítette azt, hogy a figyelmünk ne azon legyen, hogy mit várnak el tőlünk jellemzően az ide érkezők, hanem amire éppen erős késztetést érzünk. Ez eleinte félelmetes volt, de érdekes módon nem lettek belőle nagyobb problémák, sőt ha kaptunk valamire elismerést, az fajsúlyosabb lett.

Megyünk tovább ezen az úton.

Önkénteseket és elvonulókat is szívesen látunk?!

Tavaly kevés eső esett, ezért maradt ilyen kicsi dióhéj!

Máriahalom, 2023. januárban :--)

Géza
Biofalú Máriahalom a Facebookon

EMLÉKEZTETŐ GÖMÖRSZŐLŐSI KÉPZÉSEK, 2023

A hosszú, hideg téli napokra újból sok - sok programlehetőséggel jelentkezzünk, hogy közelebb kerüljenek a fenntartható életmódhoz és többen lehetőséget kapjanak a komposzthagyó mélymulcsos gazdálkodás megismerésére.

Mélymulcs kezdőknek – téli hétvégékre
2023. február 25-26. (szombat-vasárnap)

Mélymulcs haladóknak – téli hétvégékre
2023. március 11-12. (szombat-vasárnap)

Az érdeklődőket szeretettel várjuk Gömöraszólsón a választott hétvége szombatján, délelőtt 10.00 órakor.
Helyszín: Gömöraszólsó, az Ökológiai Intézet Alapítvány Oktatóközpontja

3728 Gömöraszólsó Kassai út 37-39.

A program részvételi díja 42.000 Ft, mely tartalmazza a szállás, az étkezés, valamint az oktatás díját.

A részvétel regisztrációhoz kötött, kérjük, jelentkezését az alábbi e-mail címen adja le:

okologiai.intezet@gmail.com

Bővebb információ: Vigh Andrea 0620/407-6875

Egy hétvége a kert kialakításáról

Időpontok:

2023.február 17-19.(péntektől-vasárnapig)

2023.március 17-19.(péntektől-vasárnapig)

Egy olyan alkalmat kínálunk, amikor mindenki elhozhatja kertjének rajzát, elmondhatja elképzeléseit, és közösen megkeressük a legjobb megoldást. A különböző esetek kiváló lehetőséget nyújtanak ahhoz, hogy az elvi és gyakorlati ismeretek teljes skáláját megismerjék. Választ kaphatnak arra, hogyan kell éghajlatbaráttá tenni a kertet, kezelni a gyepfelületeket, gyümölcsfákat, és persze a mélymulcsos kertet hová érdemes elhelyezni a kert rendszerében.

A program péntek délután 16 órakor kezdődik és vasárnap 14 órakor végződik.

A programot vezeti: Dr. Gyulai Iván

A programon való részvétel díja 52.000 Ft/fő, mely magában foglalja a szállás az étkezés a szakmai program díját. Egy hétvégén maximum 10 kert fogadására van lehetőségünk.

Egy hétvége a fenntartható fejlődésről
Időpontja: 2023. március 3-5. (péntektől vasárnapig)

Program:

2023. március 3. péntek

16.00` Tisztázzuk, hogy mit jelent a fenntartható fejlődés!

19.00 A világ helyzete a fenntarthatóság nézőpontjából, majd beszélgetés a témáról

2023. március 4. szombat

9.00 Fenntarthatóság a természetben. Ismerjük meg, hogyan valósul meg a szerkezetben megvalósuló irányítás

- Terepi program a Gömöraszólsó ösagyümölcsösben

14.00 A Gömöraszólsó Oktatóközpontban található környezetbarát technológiák megismerése

16.00 A fenntarthatatlan világ hajtóerői - előadás és beszélgetés

19.00 Lehetséges-e válaszokat találni korunk kihívásaira? - előadás és beszélgetés

2023. március 5. vasárnap

9.00 Mi lesz veled keleméri Mohosok? Egy jégkori maradvány panaszai a változó éghajlatban - terepi ismerkedés a Mohosokkal

A programot vezeti: Dr. Gyulai Iván

A programon való részvétel díja 52.000 Ft/fő, mely magában foglalja a szállás az étkezés és a szakmai program díját.

Időjárásnak, vidéki és terepi viszonyoknak megfelelő öltözetet hozzanak magukkal!

Vigh Andrea Telefonszám: 0620/407-6875

Zöld óvodában, úton a „Zöld óvoda” felé

Szeretettel ajánljuk figyelmébe a Természetes Életmód Alapítvány és a Fertő-Hanság Nemzeti Park közösen meghirdetett akkreditált továbbképzését 2023 évre.

Alapítványunk filozófiája:

A természet jobban tudja, a szépség iránti igény a tiszta használat, a maximális gondosság!

Célunk a természetes életmód egyéni lehetőségeinek, közösségi és regionális formáinak megteremtése a természeti-környezeti nevelés, oktatás és képzés eszközeivel egy önfenntartó rendszer keretein belül. Képzéseinket a fentiek a szellemében indítjuk azzal a szándékkal, hogy az Alapítvány 30 éves pedagógiai tapasztalatát kívánja átnyújtani Önnek és Kollégáinak.

A fenntarthatóság pedagógiájának megismerése, erősítése, elterjesztése 30 órás akkreditált továbbképzés (Engedélyszám: 927-12/2019; Nyilvántartási szám: A/9677/2019)

A továbbképzés célja:

A környezeti nevelés, és a fenntarthatóság pedagógiájának, elveinek, módszereinek megismertetése

Az új kompetenciához szükséges képességek „a környezeti nevelésben mutatott jártasság, a fenntarthatóság értékrendjének hiteles képviselője és a környezettudatossághoz kapcsolódó attitűdök átadásának alapozása. (2018. július 1-jétől hatályos a 326/2013. Korm. rendelet 7. § (2) bekezdés új g.)

Az óvodavezetés kompetenciáinak erősítése a Zöld Óvoda cím eléréséhez, megtartásához.

Pl.: Intézményi helyzetelemzés a Zöld Óvoda kritériumrendszer alapján;

A Zöld Óvoda kritériumainak „megjelenítése” az intézmény, különböző dokumentumaiban

A dolgozói környezettudatos magatartás alapozásának lehetőségei a Zöld Óvoda cím kapcsán

Környezeti nevelés szinterei: óvodakert, (permakultúra), az óvoda udvara, (komposztálás) hulladékszelektálás vagy zéró hulladék, terepi tanulás, kirándulások, erdei óvoda és a egyéb környezeti nevelést alapozó óvodai tevékenységek.

FFC /ENSZ/UNESCO 17 fenntartható fejlődési cél megvalósításának lehetőségei a Zöld Óvodákban.

Zöld Óvoda – Ökoiskola kapcsolata.

A tanfolyamot a Zöld Óvoda címet elnyert, valamint a leendő Zöld Óvoda címre pályázó Intézményvezetők, óvodapedagógusok, munkaközösség vezetők számára terveztük.

Végzettség igazolása: Tanúsítvány

Előírt követelmények: Záró dolgozat

A képzés időpontjai: 2023. 02. 16-17-18

30 órás (15 óra gyakorlat, 15 óra elmélet)

A képzés díja: 45.000,- Ft (ZOHE, KOKOSZ, MÉH és a Zöld Szíves óvodáknak 15% kedvezmény)

Helyszínek:

Fertőszéplak Margaréta Óvoda, 9436 Fertőszéplak, Soproni u. 6.

Csapodi István Természet iskola, 9434 Fertőújlak, Petőfi S. u. 23/A

Alapítványunkról a www.teaagostyan.hu, és a „természetes életmód” facebook oldalon bővebben is tájékozódhat, személyesen bármikor várjuk szeretettel Agostyán Ágoston-ligetben, a Természetvédelmi és Humánökológiai Oktatóközpontunkban!

Érdeklődni lehet:

Labanc Györgyi (+36-30-419-5080)

e-mail: bakfitty@t-online.hu;

Goda István (+36-30-620-1632)

goda.istvan@fhnp.hu

Labanc Györgyi

Továbbképzési programfelelős, közoktatási szakértő

Örömmel és jó szívvvel hívunk, szeretettel várunk a 2023. évi Bolyavári Esték alkalmaira!

Február/ Jégbontó hava 10. péntek 18 óra

Grandpierre Attila:

A MINDENSÉG CSODÁINAK KÖNYVE

Háromezer éves földalatti bűvópatakként tovább élt és most napvilágra került az emberiség őstudásának lényege, közérthető formában, lenyűgöző, az Élet könyvét is lényegesen meghaladó tartalommal.

Szinte minden mondat után meg kell állni az olvasásban, olyan régóta ismeretlen, de valójában időtlen mélységeket szólít meg bennünk ez a könyv. Mintha most születünk volna, rácsodálkozhatunk az emberiség örök kérdéseire és az ismert történelemben először a válaszokra.

Feltáru előttünk és érthetővé is válik a Mindenség irányító-központja. Érthetővé válik, hogyan irányítja a Mindenség az életét, és miért. Átéltetővé válik a Mindenség élete.

Február/ Jégbontó hava 24. péntek 18 óra

Bolya Dániel/Együttzenélés ...

Március/Kikelet hava 10. péntek Szegő Szilvia Mária

Az emberi IDŐT rontó HAMIS pénz áfiuma elleni orvosság (Gróf Zrínyi Miklós után)

Bármit csinálunk az életben, annak szellemisége van. Életünk része valamiféle áramlásnak, ebbe az áramlásba bekapcsolódunk, majd távozzunk abból. Az áramlás azonban folytatódik.

Az emberi világ az élet-áramlás fenntartásáról, megújításáról, alkotásáról, teremtéséről szól. Hogyan lehetséges, hogy maga az áramlás fennmarad, ha az abba be- és kiszállók azt folyton folyvást változtatják? Úgy, hogy az aranyvedret az életáramba beszállóknak átadják, a kiszállók nem viszik azt magukkal. Ezért bár az emberi számosság révén az áramlásban minden megváltozik, de az aranyveder révén az életfenntartás szellemisége fennmarad.

BolyaFészek

1067 Budapest, Csengery utca 62/b. fsz. 1.

Távbeszélő: 312-68-77, 06-70-536 70 66,

távlevél: bolyapo@gmail.com

Minden együttlét váljék az egészségünkre!

A Magyar Élőfalu Hálózat e-hírlevelét

Szerkesztette: Sall Fanni, Krasznai Beatrix, Zaja Péter, Labanc Györgyi, Nagyné Törő Krisztina, Nagy Tamás, Czumpf Attila,
Lektorálta: Kilián Imre

A birítón használt fotó Ruprech Judit munkája.

Régi hírleveleinket itt olvashatjátok:

<http://www.elofaluhalozat.hu/e-meh.php>

Munkánkat segíti: A Magyar Élőfalu Hálózat és a Visnyeszéplaki Faluvédő és Közművelődési Egyesület.

Tevékenységünket támogathatja anyagilag a Visnyeszéplaki Faluvédő és Közművelődési Egyesületen keresztül:

OTP 11743002-29912371